

Op drie uur vliegen vanaf Amsterdam, 93 kilometer onder de kust van Italië, ligt een aantal rotsachtige eilanden die samen Malta vormen. Gozo is één van die eilanden en de beschrijving is lovend... Gozo biedt je met een onderwaterwereld vol spleten, kloven, spelonken, tunnels, afgronden, canyons en wrakken de allermooiste duiken in de Middellandse Zee.

Tekst & fotografie: Edwin van der Sande

Stuurhut van P31-wrak.

Spiraaltkokerworm

Uitzicht op de haven van Gozo

Gozo - Malta

Rondleiding in helder blauw

Voor veel duikers is het ruime aanbod van kantduiklocaties de reden om naar Gozo af te reizen. Je kunt kiezen voor begeleiding door één van de elf duikscholen op het eiland. Maar de mogelijkheid om zelfstandig te duiken is voor (groepen) duikers een extra motivatie om voor deze bestemming te kiezen. Wij laten ons begeleiden.

Voor de eerste duik neemt onze gids Emanuel ons mee naar *Dwejra Point*, waar een aantal kantduiklocaties ligt. Op de punt bij *Dwejra Point* vind je de reusachtige rotsboog, de *Azure Window*, wat ongetwijfeld de meest gefotografeerde locatie op Gozo is.

Na een korte wandeling vanaf de parkeerplaats, stappen wij vlak voor deze rotsboog het water in. Wij staan direct aan de rand van de *Blue Hole*, een 25 meter diepe spelonk waarin het water uitdagend donkerblauw kleurt. Je kunt de *Blue Hole* verlaten door onderin door een grote opening te zwemmen en ervoor te kiezen om richting *Azure Window* te duiken of langs een drop of met een nauwe, maar goed bereikbare spelonk. Wij kiezen voor de eerste optie. Onze gids heeft hier regelmatig een mooie octopus gespot, maar die laat zich vandaag natuurlijk niet zien. We kunnen wel genieten van een groep jagende tonijnen. We vermaken ons goed tijdens

onze rondleiding in het heldere blauwe water langs de natuurlijke rotsformaties, waar we eenvoudig op en onder door kunnen duiken.

De volgende duik maken we bij *Coral Cave*, een zeer ruime grot waarin we op ons gemak op onderzoek uit kunnen gaan. De octopus die we bij deze duik tegenkomen, zit zo goed verscholen dat er onmogelijk een foto van kan worden gemaakt. Even later hebben we meer geluk; we komen een fraaie murene tegen die zich goed laat fotograferen. Na de duik wandelen we via het uitgehakte pad langs de rotskust met een glimlach op ons gezicht terug naar onze pick-up. Deze eerste duiken in het Middellandse blauw smaken – zeker door de mooie omgeving – naar meer. Voordat we terug naar ons hotel rijden, werpen we een blik op de *Inland Sea*, één van de bekendste kantduikstekken op Gozo. Door een opening in de rotswand duik je hier vanuit een soort van binnenzee naar de open zee.

Wrak voor duikers

De volgende dag worden we na ons ontbijt door Emanuel bij het duikcentrum van Moby Dives opgepikt en naar de haven gereden. Met een RIB varen we naar het eiland Comino. Voordat we aan de korte en snelle tocht beginnen,

Een van de vele steegjes op Gozo.

Duiker bij Azure window

maken we onze uitrusting klaar. We duiken bij *Latern Point* en steile wand met enorme rotsblokken aan de voet, waar we kriskras doorheen zwemmen. Die rotsblokken zijn soms kaal en dan weer fraai begroeid met verschillende soorten wieren, kokerwormen en solitaire koralen. Voor de lunch varen we terug naar de haven en daarna weer richting Comino voor een tweede duik. Ditmaal op het *P31*-wrak. De afgelopen jaren heeft de Maltezer-overheid verschillende extra scheepswrakken laten afzinken speciaal voor duikers. Het *P31*-wrak is in 2009 afgezonken. Met een lengte van 52 meter en een maximale diepte van achttien meter een leuke duikbestemming voor veel duikers. Gaaf om te bedenken dat je bij je duiken door het goede zicht en het heldere water vrijwel altijd het volledige wrak kunt overzien. In onze duik op het wrak zien we een fraaie grote schorpioenvis. Om ons heen zwemmen flinke scholen met kleine vlaggenbaarsjes.

Verdwenen Kever

De overige dagen maken we onze duiken weer vanuit de haven en duiken nu vanaf een grotere boot, zodat we ook de lunch aan boord kunnen nuttigen. We bezoeken verschillende stekken zoals de Santa Maria Caves, waar we wederom langs rotsen en door grotjes kunnen duiken. De duikstek bij *Fessej Rock*, een enorme rots, die vijftien meter boven het water uitkomt en onder de oppervlakte nog vijftig meter doorloopt. De *Pinnacle* bij Ras Il biedt een erg fraaie duikstek

De haven van Gozo

Brandworm

Azure window

Facts

Een groep eilanden vormt het land Malta. Slechts drie ervan zijn bewoond. Gozo is met een lengte van vijftien kilometer en een breedte van zeven kilometer het één na grootste eiland. Langs de 43 kilometer lange kust vind je vele kantduiklocaties. Daarnaast is het mogelijk om vanuit de haven bootduiken te maken. Gozo heeft ten opzichte van het eiland Malta een eigen karakter: iets minder toerisme en een wat ruwere en groenere omgeving. Het eiland telt slechts 31.000 inwoners die allen een erg ontspannen levenstempo hebben.

Malta maakt deel uit van de Europese Unie. Door de eeuwen heen is Gozo steeds bezet geweest door wisselende heersers, wat maakt dat het eiland een rijke historie heeft. Voor de huidige zelfstandigheid waren de Britten de laatste bezetters en hier vind je nog steeds sporen van terug. Het 'aan de verkeerde kant van de weg' rijden is daar een treffend voorbeeld van en daarnaast ook de bekende rode Britse telefooncellen.

Heremietkrab

Het *fijne* aan het duiken op **GOZO** is dat je nauwelijks met *stroming* rekening hoeft te houden

Onze gids heeft hier
regelmatisch een mooie
octopus gespot, maar
die laat zich vandaag
natuurlijk niet zien

en hier komen we eindelijk een octopus tegen die wel als fotomodel wil fungeren. Tijdens één van onze veiligheidstops zien we een andere inktvis, een sepia verscholen in het grote veld met zeegras. Waar ik naar uit had gekeken, was de duik op het *Karwela*-wrak. Voor deze reis had ik al foto's gezien van een fel gekleurde Volkswagen Kever op het dek van het wrak. Met de camera in de aanslag springen we van boord om de Kever vast te kunnen leggen. Het is onduidelijk hoe dit autowrak op de *Karwela* terecht is gekomen. Het wrak van de *Karwela* ligt sinds 2006 op een diepte van veertig meter. Jammer dat er van die mysterieuze Kever nu niet veel meer over is dan wat resten van de bodemplaat.

Na onze laatste duik kunnen we tevreden terugblikken. Het fijne aan het duiken op Gozo is dat je nauwelijks met stroming rekening hoeft te houden en dat het zicht vaak dertig tot vijftig meter bedraagt. De vele spleten, kloven, spelonken, tunnels, afgronden, canyons en wrakken zorgen voor attractieve duiken. Met een geoefend oog kom je ook nog verrassend leuk onderwaterleven tegen. □

Resten VW Kever op de karwel

Cultuur

Dankzij de rijke en bewogen geschiedenis vind je op Gozo 's werelds oudste bouwwerken, waaronder de Gigantija tempels, die ongeveer 3600 voor Christus zijn gebouwd en daarmee ouder zijn dan Stonehenge of de oudste piramides. Tegenwoordig staan deze tempels op de werelderfgoed lijst van UNESCO. Alle wegen op Gozo leiden naar de hoofdstad van het eiland, genaamd Victoria. De stad is vernoemd naar de Engelse koningin en staat ook bekend onder de oude naam Rabat. Een opvallend bouwwerk in de stad is de versterkte citadel bovenop de top van een heuvel en die op een groot deel van het eiland zichtbaar is. Victoria is niet alleen het geografische hart van Gozo, het is ook het centrum van de activiteiten op het eiland. Je vindt hier de markt en de winkels en eilandbewoners tijdens hun dagelijkse activiteiten. De stad heeft een eigen bloeiend cultureel leven, met een aantal verrassende attracties, variërend van opera tot paardenraces in de hoofdstraat tijdens de festas.

Octopus

Typische vissersboten

Kokeranemoon

Praktische INFORMATIE

Reizen: Dagelijks vliegt Air Malta vanaf Schiphol in drie uur naar Malta International Airport. Daar zijn verschillende mogelijkheden voor transfers naar de ferry voor Gozo en vanaf de haven naar je verblijf.

Duikbagage: Extra duikbagage voor €15, - per koffer per enkele reis. (De extra duikbagage kan tot 24 uur voor vertrek via www.airmalta.com worden aangemeld).

Paspoort & visa: Je paspoort dient na terugkomst nog geldig te zijn, visum is niet nodig.

Vaccinaties: Niet verplicht.

Medische verklaring: Verplicht. Zorg dat je dit voor vertrek geregeld hebt, zodat je ter plaatse niet voor verrassingen en/of extra kosten komt te staan.

Verblijf: Hotel, appartement, boerderij of villa. Wij verbleven in het Ulysses Aparthotel in Xlendi Bay en doken bij Duikschool Moby Dives.

Klimaat: Mediterraan klimaat met een droge lange zomer van april tot en met oktober. In de zomermaanden is de gemiddelde temperatuur 26°C. Het winterseizoen, van november tot en met maart, is erg mild met een gemiddelde temperatuur van 12°C.

Watertemperatuur: Van 25°C in de zomer tot ongeveer 15°C in de winter.

Tijdverschil: Geen

Valuta: Euro

Taal: Maltees, maar vrijwel iedereen spreekt goed Engels.

Elektriciteit: Spanning 240 Volt, Engelse stekkers, dus reisstekker nodig.

Andere activiteiten: Fietsen, bergbeklimmen, abseilen, zeilen, windsurfen, kajakken en vissen. Zonnen op de onge-repte zand- en kiezelstranden.

Meer info: www.visitmalta.com of 00356-22915444 of www.diveandtravel.nl of 033 - 4571594

Roux slijmvis

Schorpioenvis op Karwela-wrak

Een duik op het P31-wrak

Gaaf om te bedenken dat je bij je duiken door het goede zicht en het heldere water vrijwel altijd het *volledige wrak* kunt overzien